СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 212. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 29-го жовтня 1946. No. 212. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, October 29, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

УРУХОМЛЮЮТЬ ТОРГОВЕЛЬНУ ФЛОТУ НА СХОДІ ПІСЛЯ СТРАЙКУ

Після 27 днів застою в корабельнім торговельнім русі на всіх побережжях Злучених Держав внаслідок страйку офіцирів і машиністів, пороблено всі можливі старання, щоб урухомити 1,181 кораблів на Сході. Між страйкуючими офіцирами й підприємцями прийшло до порозуміння в справі підвишки платні на 15% і в справі принадежности офіцирів до юній і покінчено страйк у неділю. Страйк на Західнім побережжі триває дальше, одначе є виляди, що теж швидко скінчиться. Останній морський страйк вважають за найбільш коштовний в історії Америки, бо ізза страйку офіцирів мусіла станути теж праця залоги — разом 200,000 людей — а вони діставали платню вчасі страйку.

СОВЄТСЬКІ ДЕЛЕГАТИ ПРИЯВНІ НА СЛУЖБІ БОЖІЙ.

У римо-католицькій катедрі св. Петрика в Ню Йорку відбулася в неділю 27 жовтня архиєрейська Служба Божа, на яку запрошено делегатів Асамблеї Обєднаних Держав, що саме тепер радить в будинку в Флошинг Медов під Ню Йорком. Зпоміж 51 держав прибули делегати 33-ох держав, між ними й Совєтського Союзу. Не була заступлена Україна й Білорусь, ні Югославія, а взяла участь Польща й Чехословаччина. Взяв участь теж і ген. секретар О.О.Д. Тригве Лі. Проповідь на тему дня, тобто про значення Свята Царя Христа, виголосив катедральний адміністратор о. Йосиф Ф. Фланелі. Він згадав за значення О.О.Д. в теперішньому ворожо настроеному світі. Целебрантом був архиєпископ-помічник Франсис Мекінтайр, бо кард. Спелман виїхав на Католицький Конгрес до Бостону. Після богослуження целебрант витав особисто делегатів при виході з церкви. — Бувший редактор комуністичного „Дейлі Воркера" Луїс Буденз промовляв на сніданні католичного товариства в Бронксі і в промові сказав, що „Совєти приготовили змову на знищення церкви і людських свобід" і тому радив департаментові стейту домагатися більшої свободи релігії в Росії. При цій нагоді Буденз заявив, що він не буде дальше вести боротьбі проти комунізму в Америці.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ РЕЄСТРАЦІЇ СОВЄТСЬКИХ АГЕНТІВ.

Союз Американських Громадянських Свобід вислав до ген. прокуратора Тама Кларка протест проти цього, щоб принеболювати реєструватися чужоземним делегатам, які прибувають до Америки на конвенції. Як приклад такого примусу подано реєстрацію делегатів Совєтської України, які приїхали до Злучених Держав на Конгрес Американських Словян.

ПРОДОВЖЕНО ВАЖНІСТЬ ПАЙКІВ НА ЦУКОР.

Зогляду на недостачу цукру, спричинену страйком на кораблях і страйком візників на східнім побережжі, Бюро Адміністрації Цін продовжило важність пайків на цукор ч. 9 і ч. 10 до 30 листопаду. Кожний пайок дає право набути пять фунтів цукру.

Бюро Робітничої Статистики виказує, що вчасі від 13 серпня до 17 вересня ціни харчів підскочили на 1.7%, а впродовж останніх трьох місяців підскочили ціни на 19.6%.

ФОРУМ ГЕРАЛД ТРИБЮН.

Як щорічно, так і цього року, відбувається прилюдна дискусія над важними справами під назвою Форум, уладженім редакцією щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн. У цьогорічнім форум беруть участь деякі гості, що прибули на наради Асамблеї Обєднаних Держав. Промови виголосить між ін. предсідник Асамблеї Пол Анрі Спак і делегат із Південної Африки ген. Смутс. Промови передаються по радіо.

ПЕРЕДВИБОРЧА СПРАВНІСТЬ.

На останній тиждень перед виборами Рада Великого Ню Йорку Конгресу Промислових Організацій наняла 20 вантажних авт з голосниками і при їх помочі уладить 777 передвиборчих зібрань. Троки будуть їздити цілими днями, а з них промовці будуть виголошувати промови від 10 год. ранку до 10 год. вечора. Усі промови будуть виголошені в інтересі кандидатів Американської Лейбор Партії.

МАЙНЕРСЬКИЙ КОНТРАКТ ЗАГРОЖЕНИЙ.

Тому, що предсідник майнерської юнії Джан Дж. Луїс вийшов з погрозою нового страйку майнерів, а страйк буде звернений проти уряду, який тепер адмініструє майнами в імені власників, появилися голоси осторогі. Кажуть, що на випадок страйку можна буде уневажнити цілий контракт, заключений між юнією і власниками копалень за одобренням уряду. Є це так званий контракт Луїса-Круга, в якому признано створення добродійного фонду і до якого платять теж вкладки підприємці. Так само внаслідок викликання страйку може бути зломаний контракт про вступлення в члени юнії копальняних форманів.

Товпи народу відвідують кораблі вчасі Свята флоти

З нагоди Свята Флоти, яке відбувається у східних пристаннях, прибули на ріку Гудсон военні кораблі, які перебувають на Атлантійськім океані. Свято отворено в суботу, 26. жовтня, поминками для 130,365 моряків, які згинули на службі Америки вчасі війни. При цій нагоді уставлено кораблі так, щоб вони вказували на могутність Злучених Держав на морю. Мали взяти участь в параді 400 літаків, одначе ізза непевної погоди ця частина паради відпала. У промові при отворенні свята переданій по радіо президент Труман взивав світ до збереження мира, одначе остерігав, що мир мусить бути забезпечений силою. Секретар маринарки Джеймс Форестал переслав привіт з пригадкою про конечність шпитальної опіки для ветеранів флоти, а адмірал Вилієм Галсі на бенкеті у Валдорф Асторія готелі домагався виключення атомової бомби як военної зброї. У неділю рано відбулося в Міськім Центрі при 51 вулиці в Ню Йорку богослуження для вшанування памяти борців, а ввесь день товпи народу відвідували военні кораблі, уставлені на ріці. Найбільше інтересувалися люди кораблем Мизурі, на якім підписано акт здачі Японії. З корабля Мередит скинено на море вінці на честь погибших героїв. При цій нагоді виголошено промови, які виказували потребу береження мира збройною силою.

ПРЕМІЄР КАНАДИ У ВАШИНГТОНІ.

До Вашингтону приїхав премієр Канади В. Л. Мекензі Кінг на конференцію з президентом Труманом. Хоч ні гість, ні Білий Дім не опрілюднили предмету конференції, то на підставі вістей з Канади висловлюють здогад, що тут іде про спільну оборону Канади й Злучених Держав проти можливого нападу з Північного Ледоватого моря.

ГЕН. МЕКАРТУР ОСУДЖУЄ СОВЄТСЬКУ ПОВЕДІНКУ НА КОРЕЇ.

До департаменту війни у Вашингтоні наспіли звідомлення ген. Доглеса МекАртура про причини невдачі в переговорах для обєднання Кореї. Зо звіту показується, що Совєти не хочуть признати в Кореї права свобідної думки і свобідного слова. Це виявилося в тому, що совєтські представники зажадали недопущення до корейського уряду таких корейців, що колинебудь висловлювали свою критику в справі поведінки американської та совєтської окупаційних влад.

Україна потребуватиме допомоги ще й тоді, як УНРРА перестане істнувати

Генеральний директор УНРРА Ля Гвардія предложив Обєднаним Державам звідомлення з діяльности цеї організації, в якому стверджує, що „господарська порожнеча Німеччини в центрі Европи" зупиняє теж допомогу УНРРА в господарській відбудові східних і південно-східних европейських країв. В звідомленні видвигається теж інші некорисні для допомогової акції УНРРА факти, як характер торговельних договорів між поодинокими країнами і насамперед загальне політичне положення. До кінця цего року, а у випадку Китаю до березня наступного року, УНРРА доставить — як виходить зі звіту — знищеним війною країнам 22,569,000 тон товарів, вартості 2,945,600,000 долярів. До десятьох країн, які одержали найбільшу допомогу УНРРА, належать: Греція, Югославія, Польща, Чехословаччина, Італія, Австрія, Білорусь Україна і Китай. В звіті сказано, що хоча УНРРА забезпечила Україну в найбільш пекучі засоби для відбудови її власного господарства, проте вона, як і Білорусь, потребуватимуть допомоги готовими продуктами ще й тоді, як УНРРА сама вже перестане існувати. Україна одержить від УНРРА по кінець грудня 1946: поживи — 209,000 тон вартості 100,200,000 долярів, одягу і обуви — 19,000 тон (21,700,000 дол.); медикаментів і санітарного виряду — 2,000 тон (2,800,000 дол.); машин на відбудову сільського господарства — 41,000 тон (17,400,000 дол.); машин для відбудови індустрії — 112,000 тон (46,900,000 дол.). Разом Україна одержить від УНРРА допокоги 383,000 тон товарів і машин вартості 189,000,000 долярів. В порівнанні з іншими країнами, головно з Італією, яка одержала допомоги на 425 міліонів долярів, Югославією (429 міл. дол.) Грецією (358 міл. дол.), Польщею (474 міл. дол.) і навіть з Чехословаччиною (270 міл. дол.), то Україна, яка була найбільше знищена війною, під оглядом кількости і вартости допомоги є на одному з останніх місць.

МИРОВІ ДОГОВОРИ ЗАЛЕЖАТИМУТЬ ВІД ДОБРОЇ ВОЛІ ЧОТИРЬОХ ПОТУГ.

Пароплавом Аквітанія виїхали з Европи до Америки американська, британська, французька та совєтська делегації на конференцію Ради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, що має початися в Ню Йорку 4-го листопаду та остаточно вирішити справу мирових договорів з пятьма европейськими державами, военними сателітами Німеччини. На пароплаві разом з делегаціями виїхав теж британський міністер закордонних справ Бевин, який заявив, що при добрій волі представників Чотирьох Потуг можна буде перемогти всі труднощі та встановити справедливий і тривкий мир. Міністер Бевин перед виїздом на конференцію закордонних міністрів дістав одобрення своєї закордонної політики від великої більшости членів британського парламенту. Після його виступу на конгресі робітничих юній, в якому він гостро осудив політику Совєтського Союзу, представники робітництва у великій більшости голосували проти планованої резолюції, якою малося осудити британську закордонну політику у відношенні до Совєтського Союзу та британську співпрацю з Америкою. Резолюція перепала.

ЗНАК, ЩО НАСТАЛИ МИРНІ ЧАСИ! ПРИНАЙМНІ ТАК ЦЕ ТОЛКУЮТЬ.—Бачимо перед собою найбільший корабель у світі, як віздждає до нюйорської пристані. Це „Квин Елизабет", що тепер буде курсувати між Англією і Злученими Державами як пасажирський корабель. Вчасі війни вона перевозила вояків.

ТУРЕЧЧИНА ПРОТИ ПРАВА ВЕТА ВЕЛИКИХ ПОТУГ

На сесії Головної Асамблеї О.Д. дня 26-го жовтня виступив турецький представник Гусейн Р. Байдур, домагаючись обмеження права вета великих потуг. „Зброя і військова сила — це могутня зброя, але сила світової опінії є далеко могутніша" — говорив турецький представник. Домагаючись обмеження права вета, Гусейн Р. Байдур, що є турецьким амбасадором у Вашингтоні, проте заявив, що він не буде піддержувати внеску кубанської делегації за повним знесенням вета та ревізією чартеру Обєднаних Держав. Подібні думки висловили теж представники Норвегії і Чіле. Вважається, що виступ турецького делегата в справі обмеження права вета стоїть у тісному звязку зі совєтським домаганням до Туреччини в справі Дарданелів. На Асамблеї в понеділок дня 28-го жовтня мали виступити з деклараціями представники Єгипту, Китаю, Чехословаччини, Нової Зеляндії, Савдівської Арабії, Франції, Польщі, Сирії, Білорусі та Етіопії.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ В ОБОРОНІ ПРАВА ВЕТА.

На дотеперішніх нарадах Головної Асамблеї О. Д. та в інших офіціяльних виступах державних мужів майже всі країни з Англією і Америкою включно висловилися або за зненненням права вета, або що найменше за його обмеженням. Совєтський Союз єдиний, що цего права обороняє, бо досі він один ним тільки користувався. У звязку з останніми виступами в цій справі на загальному Зібранні О. Д. центральна совєтська преса, зокрема „Правда", „Ізвєстія" та „Труд" друкують статті в обороні права вета, видвигаючи твердження, що його знесення, чи тільки обмеження означало б „захитання міжнародної співпраці".

НОВИЙ ПРОЄКТ БРИТАНСЬКО-ЄГИПЕТСЬКОГО ДОГОВОРУ.

З Каїра повідомляють, що британський міністер закордонних справ виготовив новий проєкт британсько-єгипетського договору, в якому признається право Єгипту до Судану та предвиджується відкликання з Єгипту британських військ протягом 27 місяців. Єгипетський премієр Сідкі Паша заявив, що протягом шість днів свого побуту в Лондоні він в справі нового договору досягнув більше, як протягом шість місяців безнастанної праці в Каїро.

КОМУНІСТИЧНИЙ „СПІЛЬНИЙ ФРОНТ" В ІТАЛІЇ.

Італійські комуністи та соціялісти створили „фронт спільної акції", метою якого є „виборотй владу для працюючої кляси". Соціялісти і комуністи разом були здобули в останньому плебісциті в червні біля 40% всіх голосів, порівнюючи з 35% голосів, здобутих християнськими демократами.

ЮГОСЛАВІЯ В БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ „АВАНГАРДІ" ПРОТИ ЗАХОДУ.

На чоло своїх виступів і провокацій проти західних союзників большевизм висунув Югославію комуністичного диктатора Тіта. Югославія заявила, що не підпише ухваленого в Парижі мирового договору, а після відомих провокацій проти американської авіяції, югославська преса продовжує вести завзяту кампанію проти західних „капіталістів".

„ЛЮДСЬКЕ ВІДШКОДОВАННЯ".

Совєтські окупаційні власті вивозять з Німеччини не тільки машини та інші матеріяли, але в останньому часі почали теж масовий вивіз німецьких робітників, головно спеціялістів, в рямках т. зв. „людського відшкодовання". Як відомо, Міжнародний Трибунал, який судив головних націстських военних злочинців в Нірнбергу, зачислив депортацію людей на примусові роботи до „злочинів проти людскости" і винних покарав смертю. В справі вивожування німецьких робітників в глибину Росії західні союзники зажадали вияснень.

ВИЯСНЕННЯ В СПРАВІ САМОГУБСТВА ҐЕРІНҐА.

Контрольна Рада Союзників проголосила, що націст ч. 2 Герман Ґерінґ, який на дві години перед повішенням отруїся, мав зі собою отрую від часу його заарештовання. Здогади, що отрую він скривав при собі під шкірою, виявилися неправдиві і вважається, що він скривав її в келії, в якій сидів. Заява Контрольної Ради стверджує, що американські військові власті не поповнили будьякого занедбання і не поносять жодної вини в цій справі.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

З Калькути, Індія, повідомляють, що там дійшло до нових „непорозумінь" між гіндусами і музулманами, у висліді чого 11 осіб було вбитих і 72 поранених. З зетою не допустити до масових безпорядків, до міста відправлено нові частини британських військ.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВИЙ МИР—ПРАВДИВИЙ МИР

Президент Труман заявив від імені подавляючої більшости американського народу знагоди отворення нарад Генеральної Асамблеї Обєднаних Держав, що ми, в Америці, є проти ізоляції, а за попертя усіми силами Обєднаних Держав у змаганнях завести і втримати в світі справедливий і тривкий мир. Американці, казав президент, зажурені тільки тим, що Аліянти покищо зробили такий малий поступ у спільних змаганнях до тривкого мира. Президент теж пояснив, як цей справедливий мир треба розуміти. Він заявив, що при розвязці проблем, звязаних з замиренням світа, треба мати завжди на увазі Чотири Свободи: свободу слова, релігійну свободу, свободу від нужди й свободу від страху. Нарід Злучених Держав, казав президент, доложить усіх зусиль, щоб ті чотири свободи запанували всюди в світі, бо ж на ці чотири основні свободи дали згоду всі ці держави, що підписали Чартер Обєднаних Держав. При цьому президент Труман положив сильний натиск на свободу від страху, яка особливо важна ще й тому, що є всюди повно залякувань, що скоро вибухне нова війна, хоч ніхто в світі війни не хоче.

Замітне, що президент знов вернув у середині промови до цього, що порушив на початку, себто до справедливого мира; до мира для усіх, малих і великих народів, а навіть і поодиноких людей; до мира, що має збільшити чотири свободи, а не їх зменшати. Він ще підкреслив, що можна це все осягнути і війну спинити та вдержати тривкий мир у світі, не зважаючи на різні економічні та соціяльні системи, що існують в різних державах.

З американського боку президент сказав правду. Він висловив це, що відповідає американському способови думання і діяння. Тільки як це погодити практично з наукою, яку визнає, наприклад, Молотов, що президентові приплескував і гратулював? Та ж хіба кожний знає, що диктатори на Кремлі розуміють ці справи якраз не так, як їх висказав президент Труман. Прецінь комуністичний світ і капіталістичний ніяк не можуть разом існувати і між ними мусить прийти до рішального бою, каже марксизм, повторяє Сталін. Тяжко теж погодити слова президента про чотири свободи з сумною дійсністю, себто з терором, що існує та від якого терплять сотні міліонів людей в тому самому часі, коли розходяться по світі благородні слова президента Трумана про мир і свободу від страху.

Кожна свободолюбна людина приплесне промові президента Трумана, виголошеній при отворенню нарад Асамблеї Обєднаних Держав, якщо іде про принципи, на яких має бути побудований правдивий і справедливий мир. Приплесне і заразом слідитиме тепер, як це буде здійснюване, зокрема, чи хоч будеться наставати на негайну ліквідацію терору в світі, як передумову свободи від страху.

Америка в справі совєтського „бліцкріґу"

Луїс Буденз, бувший редактор комуністичного щоденника Дейлі Воркер, в рік після залишення свого становища почав відкривати прилюдно тайні большевицькі махінації в Америці. Він стверджує те, що вже давно було загально відомим, що американські комуністи сліпо виконують волю кремлінського диктатора. Буденц каже, що тим диктатором не є Сталін, але бувший голова світової комуністичної організації під скороченою назвою Комінтерн. Буденз виявив теж, що теперішня совєтська війна нервів це лише підготова до майбутньої справжньої війни, яку накине Совєтська Росія світові. Нема сумніву, що американський уряд докладніше знає про оці совєтські наміри хочби лише з ревеляцій урядовця Ґузенка в совєтській амбасаді в Отаві.

Крім цього кожен з нас знає про безупинні напасти совєтського радія та совєтської преси на Америку й її установи, а також і про безупинне цькування совєтських газет, видаваних таки в Америці, проти самої Америки та проти її провідних урядовців. Коли хто пригадає собі поведінку публики на так званім Третім Конгресі Американських Словян у Ню Йорку, коли то маніфестаційно оплескували привіт Сталіна, а викрикували „ганьба" американському секретареві закордонних відносин Бирнсові; а при цій нагоді ще осуджували американську закордонну політику, то можна легко порівнати цю війну нервів із недавньою гітлерівською війною, що її шумно назвали блискавичною війною — по німецьки „бліцкріґ".

Столичні кореспонденти твердять, що урядовий Вашингтон глибоко занепокоєний оцим совєтським бліцкріґом. Бо совєтська війна нервів не є такасама, що її можуть вести американські газети та радіо-промови. В Америці є противники Совєтів, але є й оборонці, отже кожний громадянин має нагоду провірити, де є правда, а коли йде про переконливі арґументи, то американець легко може виробити собі свій суд про справу. Крім цього в Америці не веде протисовєтської пропаґанди ані уряд, ані ніяка партія, Демократична, чи Републиканська, а в Совєтах робить це самий уряд. Просто тому, що там газети є видавані урядом і під контролею уряду, а по скільки газети в Совєтах є органами Комуністичної Партії, то ця партія настановляє й контролює уряд і всю його діяльність. Коротко: В Совєтах протиамериканську агітацію веде уряд і то постійно та серед таких відносин, що населення Совєтів не може довідатися про дійсний стан справи від нікого, коли уряд їй того не скаже.

Небезпека такої безупинної агітації полягає в тому, що совєтський уряд легко зможе кинути своїх людей на війну проти Америки без ніякої причини. Коли до того додати, що безупинна совєтська агітація в Америці теж робить поступи і тримає якусь частину населення все у протидержавному настрою, то легко зрозуміти, чому вашинґтонський уряд мусить брати поважню совєтський бліцкріґ!

Щоби протиділати такому бліцкріґові американський уряд шукає теж способів. За дозволом совєтського уряду видається в російській мові місячний журнал „Амеріка" у 50,000 примірниках і висилається з Америки до Совєтів. Там поміщені образки з Америки й в такий спосіб хоч дехто з совєтських громадян може побачити маленьку частину Америки, одначе без належного вияснення, бо до цього не допустить совєтська влада. Тому департамент стейту давно придумав пробувати іншою дорогою висилати хоч мінімальну правду про Америку до Совєтів при помочі радіо.

Не зважаючи на це, чи совєтський уряд годиться, чи ні, американський уряд рішився висилати в Совєти радіовісти на так званих коротких филях, отже на велику далечину. Правда, це не легка справа, але над нею вже йде праця. Вже кількома наворотами згадувано про це, що в північній Африці приміщена могутня радіостація для висилки вістей в Европу, в першу чергу на Балкан, який тепер находиться поза совєтською залізною куртиною. Цю радіовисильню хочуть використати на сильніші филі, одначе в цьому напрямі ще не переборені всі труднощі.

Про що йде в такій праці? Просто про те, щоб населення Совєтів дістало різні інформації про події в світі, а теж і про події в Америці і то в правдивому насвітленні, а не в такому, як їх передає совєтський уряд. Все, що діється і говориться на мировій конференції, чи на засіданні Ради Безпеки або Ґенеральної Асамблеї Обєднаних Держав, повинні знати люди в цілому світі, отже і в совєтському царстві. Таким чином буде можна ослабити ненависть, яку вщеплює совєтський уряд у своє населенся. Коли нарід буде знати правду, тоді не піде сліпо за вказівками чи наказами уряду, але буде хоч думати, чи правду цей уряд говорить. А раз нарід буде ставитися критично до цього, що робить чи говорить його уряд, він буде вагатися сліпо виконувати його накази. З настроєм населення мусить рахуватися навіть і совєтський уряд, а це може стримати його від нерозбірчивого розгону до третьої світової війни.

Реорганізація оборони британської імперії

Організацію оборони британської імперії можна вважати світовим політичним барометром. Жодна інша країна не має так розсіяних по світі своїх політичних інтересів, як Велика Британія і тому теж британська політика є світова політика в найповнішому розумінні того слова. На одному континенті можуть бути загрожені безпосередньо британські посілості, як напр. Індія в Азії, на інших — доступ до цих посілостей то знова шляхи получення. Англія сьогодні не має ані потреби, ані бажання поширювати свою імперію: головною ціллю її політики є оборона стану посідання і тим самим її військові заходи є наскрізь дефензивного характеру. Кому, як кому, але англійцям напевно ніхто не закине, що вони не визнаються на політиці, тому теж і їхні оборонні заходи є найкращим відзеркаленням того, де і з якого боку можна сподіватися агресії. На цій підставі можна б обчислити з досить великою точністю все, що відноситься до майбутньої війни, за виїмком часу.

З розгромленням Німеччини, Італії і Японії в світі повстав цілком новий уклад сил, що видвигнув теж потребу реорганізації оборони британської імперії. Досвід з другої світової війни під чисто фаховим військово-стратеґічним оглядом грає тут теж свою ролю. В останньому часі військові і політичні власті в Лондоні розглядають власне можливості такої реорганізації. Філд маршал вайкавнт Монтґомері відбув недавно поїздку по Близькому Сході і вернувшись мав конференцію з передовими військовими керівниками в Лондоні. Виходило б, що головною проблемою в цих реорганізаційних планах є справа перенесення британського військового центру з Близького Сходу до Східної Африки (Момбаса, Кенія, Дар ес Салям, Танганїка). З огляду на ліквідацію військових потуг Німеччини і Італії, Середземне море вже не є загрожене в такій мірі, як раніше. З другого боку, досвід останньої війни виказує, що Сердземного моря в таких випадках вже не можна вважати за головний шлях получення британської імперії, та що на ту ціль краще надається шлях довкруги Рога Доброї Надії. Британські штабові старшини в Каїро прийшли до висновку, що в майбутній війні Суезький канал буде безкорисний.

З розвалом Німечини зменшилася загроза шляхів получення британської імперії, натомісць зросла безпосередня загроза самих посілостей, головно Індії. Чорчил недавно заявив цілком отверто, що „доля Індій є більше в большевицьких, чим в британських чи індійських руках". Це видвигає теж потребу збільшити її оборону. Палестина навряд чи може помістити більше війська, як там є зараз (120,000). Трансйорданія, як своїм тереном і положенням, так і розвитком теж не підходить на те, щоб Англія могла створити з неї свою головну військову базу на Близькому Сході. Договір з Іраком є предметом постійних змін і Англія не може перемінити цеї незалежної держави в свою головну базу. Отже залишається Східна Африка. Як іде про Іран, то Англія має ще інші калькуляції. На тему змін в системі оборони британської імперії, насамперед щодо можливостей зменшення британської залоги на Близькому Сході, американська преса заговорила досить отверто: Якщо Велика Британія залишила б там будьяке „порожне місце", то не має двох думок, що його зараз намагався б заповнити Совєтський Союз. Америка має на Близькому Сході свої поважні нафтові інтереси, а Англія цілком добре знає, що Америка вміє боронити своїх „бизнесів". І це теж береться в калькуляцію нової системи оборони британської імперії, тим більше, що з Америки на Близький Схід цілком не є так далеко, як це виказує недавний перелет суперфортеці через північний полюс.

Чи від політики втікати?

Серед українських людей часто чуємо дивацькі розмови, що обертаються довкола поняття „політика". Люди наші майже на кожнім кроці свого життя залюбки повторюють слово „політика", „політичний", „аполітичний", але мало застановляються над тим, що вони власне розуміють під тими словами. І через те дуже часто сіється баламута між нашими людьми.

Наприклад чуєте від нашого землячка заяву: „Я не належу до жадної політичної організації! Я людина „неполітична" (має бути аполітична)". Або: „Я в політику не бавлюся". Говорить він вам це з якимсь особливим підкресленням, мовляв, дивись: який я герой — непорочне сотворіння на світі Божім... І в той же час він буде із загалом доказувати вам, що він велику роботу робить для української справи, бо він співає в хорі, а його діти на сцені танцюють українські танці, котрі то наші бачуть і чужинці, й імя українське прославляється „на ввесь світ великий". А він буцім то все залишається „аполітичною" особою.

Це є хибне думання. Відносини між людьми в світі тепер так побудовані, а життя прибрало такі складні форми, що серед культурних людей нема ні одного члена, ані одної організації, яку можна було б назвати „аполітичною".

Що є **політика?**

Не будемо означувати цього поняття після власної фантазії, а звернемося до словника, що його укладали вчені люди.

Отже — політика це є передівсім наука про державу; далі — політика, це усі публичні і суспільні справи і всякі заняття публичними справами; і нарешті — політика, це чемність в обходженню взагалі. А звідси поняття **політичний** означується як — суспільний, приналежний до публичних або громадських справ.

Що ж тепер не є справою публичною? — Все є справи публичні. І школа, і національно-культурні чи господарсько-економічні організації, і всякі професійні чи фахові товариства та інституції — все це є установи публичного характеру, то значить — установи **політичні.** І тому ми часто чуємо, що в тій чи іншій країні, в тій чи іншій громадській організації дебатується, наприклад, питання „шкільної політики", „економічної політики", роля громадських культурно-освітних установ в відродженні народу і т. д. Навіть, здавалося б таке невинне заняття як спорт, але й це справа публичного характеру, а значить — політика. Бо кожний нарід, кожна нація чи держава попирає розвій в себе спортових організацій в в такій мірі і в такім напрямку, щоб через ці організації виховати духово й фізично елемент корисний для тої держави чи народу. І так, до якої ділянки життя не заглянули б ми, всюди, як шило з мішка, вилазить та „осоружна" політика, якої так жахаються многі наші люди, але від якої вони ніде не можуть утікти і не сміють втікати.

Особливо ця справа є пекуча для нас українців, що в канадійській політиці не здобули дотепер належного нам місця і як то кажуть, увесь час „задню пасемо"; пекуча вона для нас також з огляду на жахливе поневолення окупантом нашого народу на його рідних землях. Наприклад, чи обійтися нам без політики, коли наші брати й сестри і їх діти на скитальщині простягають руки до нас за допомогою?

Сила, міць, духова і матеріяльна вартість кожного народу в сучаснім світі оцінюється тепер після того, як той чи інший нарід уміє організувати своє публичне життя, які національні ідеали він в собі плекає та як бореться за них і внутрі своєї громади, і назовні. А це все належить до області політики. Таку участь у політиці повинні брати батьки й матері, повинні вони готовити до такої участи в публичнім життю і своїх дітей.

Отже не утікати від політики мають українці, а навпаки — свідомо, сумлінно і мужно повинні брати найактивнішу участь в публичнім житті, працювати в своїх громадах — товариствах і виробляти з поміж себе чесних і відданих справі громадських і національно-політичних діячів.

Всяка політика, що скерована до здорової організації громадянства, для творчої, будучої а не руйнуючої праці-діяльности, для піднесення народу на вищий щабель духового життя, культури і матеріяльного добробуту, — така політика є завжди благословена. І такою політикою мусить займатися кожний свідомий член українського народу в тій ділянці громадського життя, де він найбільше користи може принести, для справи. — („Українські Вісті", Канада).

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

8)

— Так небезпека від сторони Криму ухилена страхом із-за смерти хана Карачбея. Тому отаман Сірко головну силу війська запорожського думає вести проти Себастіяна Маховського, реґіментаря, що як хижий звір самовольно вирізує людей і палить наші села гірше Чарнецкого. Мусимо зібрати збройне ополчення до приходу отамана Сірка, аби з цеї сторони Дніпра усяка поміч королеві була знівечена. А тоді можем ставити чоло недобиткам Чарнецкого і гетьману Собєскому та литовському війську, аби не допустити до визволення короля, поки він не підпише угоди з нами, або поки не прийде до нас головна сила Брюховецького гетьмана. Ось і ми, Іван Виговський, православний воєвода київський, предкладаємо вам універсал наш та отамана Сірка, де покликуєм до ополчення увесь народ для оборони отчизни нашої, матері України.

Гетьман поставив на столі великий папір і розвинув велику червону хоругву з Архангелом Михайлом, вишитим золотом на одній, та золотим левом на синьому полі на другій стороні тай каже:

Ось даєм вам хоругву зі знаменем Архангела Михайла, покровителя нашої отчизни по цей бік і гербом галицького і володимирського князівства, де живе наш народ по той бік греблі.

Під тую хоругву збирайте усе військо і чернь під руку його Милости полковника торговицького Сулимки. За ним стануть інші полки. Маємо вість уже від кальницького полковника Варениці і брацлавського Гоголя тай з многих міст, що чекають на хвилю і не відмовляють прилучитися до нас, а за ними приступлять під хоругву Архангела всі полковники з усім військом запорожським для визволення отчизни нашої України. Слава вам, панове, бо зачате вами діло зіло велике і благочестиве єсть! За вами стане весь український народ як за Богдана, бо шле благословенство на голови ваші заступник Христовий, митрополит Йосиф Тукальський. Позвольте ж вислухать слово його посла товариша - отця Якова Безбатченка.

— Нехай говорить! — сказав Сулимка.

— Нехай говорить — повторили козаки.

Яків Безбатченко піп запорожець приймив слово і каже повагом:

— Послання, товариші панове полковники і сотники і ви козаки війська запорожського, від Преосвященного Архієрея Митрополита Йосифа Тукальського візвати Вас до оборони віри і матки нашої, землі української!

Самі, Ваші Милости, добре знаєте, що батько наш славної памяти Богдан Хмельницький піддав нас під руку царя православного, аби він наших вольностей боронив, а не заводив московську тьму неволі. Не силою бо нас узяв під свою руку і не до холопів своїх московських власть йому від Богдана, а від славного вольного війська запорожського і народу українського.

— Добре каже — загукали козаки — глянь, як Лупиніс розуму набрався!

— Умудрився між попами — додавав дехто.

— Це, що кажу — тягнув посол далі — не своє кажу, а слово Митрополита переказую, не мені, а йому честь і слава!

— Слава митрополитові Йосифові, слава! — гукали з запалом усі. А він каже:

— То слушна річ, аби гетьман од війська запорозького перед царем за права наші і вольности сміло і гордо заступався! А не схоче послухати нас Брюховецький, похлібець царський, так ми нашому гетьманові Іванові Виговському не тільки Тетеряне Правобережжя, а цілу отчизну нашу під булаву дамо, аби вона з церквою і з людом посполитим була вольна і нікому не підлягала.

Воєвода київський, Іван Виговський, голова велика, а до булави треба голови, а не царської ласки. Та поки що буде на місце того недоляшка Тетері нехай живе і гетьманує нам наш воєвода Іван Виговський на многая літа!

— Многая літа, гетьмане Виговський! Будь нам знов гетьманом, воєводо! Будь гетьманом — кликали навперебки козаки, підіймаючи над його голвою хоругву Архангела.

(Дальше буде).

ПРОГОЛОШЕНІ УЖЕ ДАТКИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" ВКАЗУЮТЬ НАГЛЯДНО, ЩО Є МІЖ НАМИ ПОВАЖНЕ ЧИСЛО СВІДОМИХ ТА ІДЕЙНИХ ГРОМАДЯНОК ТА ГРОМАДЯН, ЩО РОЗУМІЮТЬ І ВІДЧУВАЮТЬ, ЩО ЦЕ ЗНАЧИТЬ ДАЛІ ВДЕРЖАТИ ОДИНОКИЙ НА СВІТІ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ ЩОДЕННИК.

НЕГАЙНО ПОДБАЙТЕ, ЩОБ І ВАШЕ ІМЯ БУЛО МІЖ ТИМИ, ЩО СВОЇМ ДАТКОМ ПОМАГАЮТЬ „СВОБОДІ" ПО 54 РОКАХ ЇЇ ІСНУВАННЯ ДАЛІ ІСНУВАТИ І БУТИ ВІРНИМ РЕЧНИКОМ ІДЕАЛІВ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, ПРОТЕСТОМ ПРОТИ ЗАГАРБНИКІВ УКРАЇНИ ТА ВИЯВОМ ПРАВДИВОЇ ВОЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО ВІЛЬНОГО І НЕЗАЛЕЖНОГО ЖИТТЯ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З НАГОДИ КАНДИДАТУРИ У ДІТРОЙТІ МАРУСІ Е. БЕК НА СУДДЮ.

В канадійському журналі „Либерті" появилась редакційна стаття на тему судівництва, а над нею образець з двома завязаними мішками — один великий, повний долярів, з написом „Платня адвоката" — другий, у пятеро менший, з написом „Платня судді".

Поминаючи розумування автора, чому звання адвоката є поплатнішим ніж судді, цікаве заключення: Суддів обмежується урядом установленою платнею, щоб усіх запевнити про однакову справедливість перед правом!

На суддів вибирається людей зрівноважених, з великим знанням, сильним характером і життєвим досвідом.

Коли дивитися з цього боку на кандидатів на державних суддів, то українці м. Дітройту почали нову сторінку в історії американських українців, яка буде записана золотими буквами у новій Союзовій „Пропамятній Книці", що описуватиме нові осяги.

Американські чинники уважали за відповідне виставити кандидатуру української жінки, Марусі Е. Бек, на суддю „Пробейт Корту". Це є велике признання американців для кандидатки Марусі Бек, яке наглядно вказує, що вона має усі кваліфікації, потрібні на цей уряд. В житті американських українців це подія особливої ваги, бо це перший раз висунено жінку-українку як кандидатку на такий пост.

Перекартковуючи часто „Пропамятну Книгу" У. Н. Союзу, що наче живий кінематограф увіковічнює 50 років розвою українських поселенців в Америці, приходить мені на думку щось смішне і дуже правдиве. Ото дехто каже, що найбільшим винаходом у світі є „О", але не як буква, але як концепт на „зеро" у нинішній рахунковій системі. Кажуть, що цей гіндуський винахід математичного „О" є навіть більшим винаходом, як уся механічна і електрична сила, як радар, як атомова бомба. Без цього гіндуського „зера" не було би десяткового числування, яким Айнштайн розбив атом — а вчені дійшли до звізд вселенної. Без цього „О" може б і донині рахували ми на пальцях, чи карбували на патичках.

Перд 50 роками приїхало українське „О" до Америки і Канади. Вивтікали з рідного краю найбільше судьбою биті люди, щоб пробувати щастя у незнаному, чужому, Новому Світі... Між ними знайшлися згодом „учені", що при помочі того „зера" розбудували українське заокеанське життя, збагатили його та не допустили, щоб українське родинне, громадське, церковне і державне життя згубилось. Воно сконсолідувалося і зцентралізувалося. Так повстали в стейтах і Канаді різні організації. Таким чином маємо нині такі обєднуючі організації як Український Конгресовий Комітет чи Комітет Українців Канади, тощо.

Українське „зеро" зперед 50 років доповнило себе тепер своїми дітьми. Багато з них покінчили, чи кінчать, американські і канадійські університети і продовжують національне „вірую" своїх родичів. Ті діти з цього, „зера" стукають тепер до Вашингтону, Оттави, Сан Франсиска, Лондону, Парижа, Ню Йорку, тощо, і голосять всюди по англійськи правду про Україну і поневолений український нарід.

А тепер до властивої справи:

Недавно у Дітройті Українська Федерація Мішіґану святкувала величаво 20-ту річницю існування „Хору Думка". Коли, голова Федерації, адвокат І. Панчук, попросив до слова адв. Марусю Бек, вона, піднісши заслуги „Хору" і силу української пісні, зложила таку заяву щодо своєї кандидатури: Запевняю усіх, що ніколи не повстидаєтесь мати Марусю Бек, українку, на пості „Пробейт Судді", якщо тільки переможу у виборах 5-го листопада!".

Ця заява говорить до нас, усім нам зрозумілою мовою. Іде кампанія за кожним виборчим голосом Памятаймо на це! Це, що пишу, не є виключно моєю думкою. Це є думка тих українців у Виндзорі, а теж і членів Укр. Нар. Союзу, що вдячні адв. Марусі Бек за дві останні промови для українців і англійців, які виголосила на прохання нашого Відділу КУК-а. Вона виявила себе тоді першокласною духовою силою і знаменитою бесідницею — по англійськи і українськи. Її 10-літний досвід у Молодечому Департаменті Судівництва та готовість задоволитись вкінці „малим мішком грошей" судді, зробило її поважним конкурентом у листопадових виборах. Це все заважило на її кандидатурі, а не „капітал", що звичайно грає дуже поважну ролю у передвиборчій кампанії.

Я пригадую собі слова подяки нашого домініяльного посла Глинки, що по нинішний день ще сплачує довги з його виборчої кампанії. Він тисячу разів віддячився вже своїм виборцям, що потребували приватної поради і помочі, а про оцінку його заслуг для загальної української справи не треба і пригадувати, бо всі про це добре знають.

Українці м. Дітройту! Докажіть своєю жертвенністю і активністю, що після перемоги Марусі Бек у виборах 5-го листопада, її подяка українському громадянству в Дітройті буде не тільки чемністю, але і душевним зобовязанням!

Богдан Зелений,
Виндзор, Онт.

—o—

НАШІЙ НАЙСТАРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГАЗЕТІ В АМЕРИЦІ!

Я певен, що читачі Свободи знають, чим була і є для нас Свобода і не потребують ніякої заохоти з мого боку, щоб зложити свій даток на піддержання рідної преси. Проте хочеться таки сказати дещо про цей наш часопис.

У місяці вересні минуло 53 роки від появи першого числа Свободи"! Довгий це час і великого труду треба було, щоб його пережити і витримати на вірній службі свому народові.

У минулому: Свобода видвигнула перша на вільній землі Вашингтона українське імя; перша взялася за поширення української культури в Америці; перша організувала народні організації й помагала розбудовувати народнє і церковне життя.

Погляньмо тепер на новіші часи, по першій світовій війні аж до нинішних. Скільки то труду вложила „Свобода" в саму тільки допомогу визвольним змаганням українського народу! Скільки то було у нас за цій час різних ухилів від Свободи, різних напрямків, критик. А преціпь мусять тепер признати навіть ті, що не одно критикували, що було б ліпше, коли б ми всі були Свободи слухали, бо вона вела добре, представляючи справи чесно й правдиво. Добре це тепер пригадати, бо бачимо, як від якогось часу дехто знов пробує „навчати" Свободу, забуваючи за ті клопоти, які звалювались на Свободу не так давно якраз через таких „учителів". В Свободі, як вже всі ми могли переконатись, слідкують добре за всіми подіями, зокрема за тим, що діється з українським народом в Европі й як він бореться з ворогами. Свобода завжди не тільки вірно піддержувала визвольні змагання українського народу, але ще нас усіх до такої піддержки найбільше загрівала. Тесаме вона й нині робить. За те її ворги визволення України так ненавидять, за те й вели таку завзяту кампанію проти неї вчасі війни, бо вона і тоді своїх ідеалів відважно й гідно боронила. Свобода мала і має ворогів. Навіть є їх багато. Але за те їй честь, бо ті вороги це вороги ідеалів, яким Свобода служить. Ті вороги є і між нами самими, а є ними дуже часто через незнання справ і відносин, часом просто з`нерозуму і зарозумілости.

Свободу може оцінити найкраще наш робітник, бо він знає і добре відчуває, що вона зробила за 53 роки, щоб його піднести вгору. Свобода виробила собі з чорноробів добрих і цікавих дописувачів, що довгими десятками років описували на сторінках часопису, як і чим наш робітник живе, що думає, що його болить, а що радує. Вона вщіпила в них громадського духа, навчила розуміти вагу організації й зробила багато для їх просвічення у часах, коли величезна більшість прибуваючих з краю емігрантів не вміла читати і писати. Скільки то книжок і самоучків тоді видано щоб піднести нашого робітника та заохотити його до письма, до книжки, до газети. Усе це минуло, але забути цього розумне громадянство не може й не повинно.

Нині має Свобода з своїм „Юкрейніен Віклі" ще велике нове завдання, як прихилити тут роджену нашу молодь до українського слова, щоб воно могло тут ще якнайдовше жити. Хто розуміє вагу цеї справи, той і зрозуміє, чому нам треба допомогти Свободі з матеріяльного боку. Свобода — це ми, це наші діти. У ній є те найдорожче, що ми вложили в народню справу, в наші ідеали. Тим найдорожчим може Свобода гордитись, а з нею можемо гордитись і всі ми, американські українці, тим може гордитись і весь український нарід у світі.

Михайло Шмігельський,
Клівленд, Огайо.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

EMOTIONAL DISTURBANCE MAY CAUSE COLITIS

EVER hear of "spastic colitis"? The word colitis simply means an inflammation of the colon, that is the lower bowel. However, spastic colitis is not so much a disorder of the bowels as it is a disorder of the emotions—though the symptoms it produces are real enough. As with most emotionally caused disturbances, there is nothing "imaginary" about the symptoms. Spastic colitis is manifested by diarrhea alternating with constipation and discomfort in the abdomen.

Unusual worry or anxiety often precedes an attack. People who keep themselves at high tension are especially liable to trouble. Fatigue, various foods, laxatives and many other things bring on more or less severe attacks.

Attacks may last for several minutes, many days, or even off and on for months. Pain of a crampy, griping nature is often present. Frequently the abdomen feels bloated and gives characteristic gurgling sounds. These symptoms often interfere with sleep.

Constipation is often blamed for the trouble, but diarrhea may be present too, at least off and on. This is true for about one-fourth of those with spastic colitis.

In treating such conditions physicians try to get at the bottom of the worry. Glands of internal secretion, that is hormones, are checked to see if something is wrong with them. Several medicines are helpful and important.

The diet is studied and may be changed by the doctor in counteracting spastic colitis. Cooked cereals, milk and milk products, eggs and fish, custards and similar foods usually make up the bulk of the diet that decrease the irritability. Vegetables and many fruits usually increase the irritation.

Spastic colitis does not have any influence on the duration of life despite the distress which it causes. It does, though, usually cause the victim to worry about his health and that makes the management of colitis more difficult.

ЖАРТИ

—o—

Простодушність, яка оплатилася.

Американський амбасадор в Англії, Джозеф Човт, звісний був із своєї простодушности. Коли його назначили амбасадором до Лондону і він мав представитися королевій Вікторії, секретар американської амбасади давав йому інструкції, як він це по формі має зробити. Човт слухав і підсміхувався. Коли прийшов на авдієнцію до королеви і його впровадили до тронової кімнати, Човт поздоровив Вікторію цілком по сусідськи словами: „Як маєтеся, Королево Вікторіє?". Королева була здивована таким привітом, одначе швидко зорієнтувалася, вибухнула сміхом і сказала: „Що правда, мене досі ще ніхто не закликав по імені, а Вікторія це моє власне імя". — Від тоді Човт жив у дружних відносинах з королевою і вмів виробити не лише в неї, але в цілій Англії прихильний настрій для Америки.

Кого вибрати?

Вибори в нашій демократичній країні — це однаково велике право, як і обовязок кожного громадянина. Сьогодні, в новій політичній обстановці, від наших виборів залежить вже не тільки наша власна доля і управління нашої країни, але в багатьох випадках теж доля світу, очі якого звернені на Америку. Тому нам треба добре призадуматись,заки віддамо наш голос на одного, чи другого кандидата, нам треба добре обміркувати, що цей кандидат зробив та що може ще зробити для нашого добра та для добра нашої країни.

Сьогодні ми знова звертаємось зі закликом до наших громадян, до усіх, кому дорогі наші свободи і вольности, щоб піддержали кандидатуру Томаса І. Дюї, віддали на нього свої голоси та вибрали його знова ґубернатором стейту Ню Йорк. Не зі слів, але з діл кожному відомо, що републиканська партія в Ню Йорку з ґубернатором Томасом Дюїєм та майбутнім сенатором Ирвинґом Айвсом на чолі є сьогодні єдина, яка може і хоче видати та закріпити найчесніше і найспосібніше управління та запевнити свободи, права і добробут та справедливість для нас, а дальше і для наших братів і сестер розсіяних по світі. Ґубернатор Дюї не проголошує пустих обіцянок, як це робить його противник сенатор Мід. Говорячи про своє управління та про його спосібности і заслуги, ґубернатор Дюї подає найбільш переконливі факти, яких ніхто не може заперечити і якими ніхто другий не може виказатися. Згадати б тільки про допомогу старщим, безробітним та хворим, про широке забезпечення від нещасливих випадків, про зниження особистих податків на половину і при цьому всему про заощадження 517 мілюнів долярів. Це факти, якими ґубернатор Дюї виказує свою спосібність та своє вміння використати кожну нагоду для добра народу, який його вибрав і знова вибере ґубернатором. А що може протиставити цим фактам сенатор Мід?

Сенатор Мід і ціла демократична партія обвинувачують Томаса Дюї, що він, мовляв, використовує заощаджені гроші на поширення та скріплення своєї політичної карієри. На якій підставі вони це твердять та які докази дають на це ці, що хотіли б стати провідниками мілюнів Нюйорчан, а яким не вистачає навіть стільки логіки в їх пустих видумках, щоб зрозуміти, що ґубернатор Дюї ані ніхто інший не може рівночасно грошей щадити і марнувати.

При цьому, як уже мова про сенатора Міда, треба звернути увагу ще на один інтересний і дуже багатомовний факт, іменно, хто допомагає йому в його гарячці захоплення ґуберніаторського крісма в Олбані. Перш за все добре відомий нам усім Генрі Волес, що ось вкоротці задумує їздити вулицями Ню Йорку та вихвалювати працю сенатора Міда, як недавно вихваляв Сталіна. Генрі Волес — хто його не знає? Це той сам демократичний політикан, якого кілька тижнів тому президент Труман викинув з свого уряду за те, що він виявив забагато симпатій до диктаторської комуністичної Москви, підриваючи цим повагу нашої країни в світі та діючи виразно на нашу шкоду. Тепер Волес є редактором комунізуючої „Ню Ріпаблік" та бере активну участь в комуністичних зборах в Медісон Сквер Ґарден. На цьому ще не кінець, бо відомо, що теж ALP, ПАК та інші організації, засмічені комуністичною ідеологією, призначили велику суму грошей на пропаганду в користь сенатора Міда та його товаришів. Демократична партія повільно набирає комуністичного характеру, власне тому, що деякі її урядовці послушно виконують накази з Москви. Сенатор Мід є підпорядкований цій власне групі людей, які серед нас живуть, але працюють для поширювання та закріплювання чужих нам ідеалів.

Для характеристики ґубернатора Дюї та сенатора Міда наведім ще деякі голоси визначних діячів самої таки демократичної партії. Голова цеї партії в Бронкс, Гейлі, між іншим заявив: „Єдиною можливою надією для демократичної партії на майбутнє є віддати сьогодні свої голоси за продовження спосібного теперішнього управління стейту, отже управління Дюї". Другий визначний демократичний провідник Америки, Фармі, який їздив до Риму з кардиналом Спелманом, так характеризує сенатора Міда: „Це є рішучо непростиме, щоби слуга народу (значить сенатор Мід) так далеко відступив від правди та не признав величезних заслуг адміністрації Дюї". В своїй промові п. Фарлі дальше ствердив, що передвиборчий виступ сенатора Міда був „пустою, незрозумілою і неточною плутаниною".

Ґубернатор Дюї віддає всі свої здібности, все своє знання та всі свої сили і труд на поліпшення життя в стейті Ню Йорк. Він дбає про ветеранів, про робітників і про цілий загал населення. Він розбудовує шкільництво і шпиталі. Він є запорукою свободи і добробуту. Тому всі ми повинні віддати свої голоси на свого приятеля Томаса І. Дюї як губернатора та на Ірвінґа М. Айвса як сенатора. **(ог.)**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО.

Зі срібного весілля на народні цілі.

Незабутнім днем в памяті громадян Івана й Павлини Павловських повинен бути день 8. вересня б. р., коли то з нагоди срібного ювилею тобто 25-ліття їхнього подружжя приятелі й знакомі уладили їм приняття в Шейді Лавн Ті-рум при Маркет вулиці в год. 5 ввечір. Яка сотня людей зібралися тоді у згаданій гостинниці і тоді автом привезли згаданих ювилятів. Старостою був Осип Венґжин, старостинею Марія Мотилинська і вони привитали їх в дверях хлібом і сіллю а привітне слово сказали Олена Мигаль і Стефан Мош. Кімната й столи були удекоровані в українськім стилі, вечерю розпочали молитвою, при вечері йшли промови й жарти, а по вечері промовив гром. О. Венґжин про громадські заслуги і провідну ролю в громадській праці Івана і його подруги Павлини. З родини промвляли сестра Олена й Миґаль і її чоловік, Андрій М. Кекіш, син Володимир і його дружина, від приятелів Іван Сибидло і М. Мотилинська, і багато інших, яких імена є між жертводавцями. Всі вони висловлювали повно бажань.

Солєнізант Іван Павловський серед зворушення до сліз висловив подяку родині, приятелям і знайомим за таку величаву гостину, обіцюючи віддячитися дальшою народною працею. Після того наш дяковчитель гр. Антін Когут промовив до серць приявних в справі теперішнього положення українського народу і візвав до складок на нещасних скитальців. Збірку перевели Юлія Войтович і Софія Скубяк. Гості відгукнулися на зазив, зложили на скитальців, а окремо ще на дар для ювилятів, а крім цього ювиляти дістали дари від подиноких членів родини з місцевості і з дальших околиць.

Зі збірки прийшло $48.25, які вислано до нашого комітету в Филаделфії.

Зложили: Іван Павловський $25; Осип Венґжин $2.25; Юлія Войтович $1.25; по $1: Ю. Мотилинський, С. Роган, В. Сорока, І. Дубас, Барбара Дубас, Марія Скубяк, П. Стахура, Т. Бойко, Ю. Олійник, Д. Романко, С. Мош, А. Кушнір, Й. Шулц, Марія Єнк, С. Ворожбит, М. Кекіш, А. Когут, Д. Войтович, Павлина Аллісон. Решта дрібними.

Осип Венґжин-Угрин.

ПОМАГАЄ ЧИСТИТИ ДОМИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ, ЩО ВЧАТЬСЯ.—Перед нами д-р Вилсон Комптон, президент Вашингтон Стейт Каледж в Пулман, у стейті Вашингтон. Бачимо його, як чистить меблі у кімнаті. Є він одним з многих охотників, що зголосились до помочі в будові домів для ветеранів та їхніх родин, що хочуть продовжувати науку в згаданому каледжі. Для нього припала чистка вже збудованих домів. Це він і робить.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ.

(За місяць серпень 1946)

Спрінґ Велі, Н. Й. А. Тоняк $5.

Арнолд, Па. Тов. Молод. Пань при укр. прав. церкві П. Д. (о. Ст. Готуляк) $70.

Бриджпорт, Конн. А. Бих, касієрка, зібрала $150.

Ню Бритен, Конн. А. Мельник, зібрано на весіллю молодих Селеманів, $47.09.

Ню Йорк, Н. Й. Іван Нілко $5. Союз Укр. Америки, від. 1 (К. Пелешок, гол.) $146.50. Жертвували: С.У.А., від.1, $25; по $10: Н. Клінґер, А. Ґомуліцька; С. Абрагамовська $8; по $5: Н. Ходан, П. Білак, П. Пралетко, К. Дроздик, М. Антос, Ю. Піщак, Т. Березовська, К. Стречак, К. Пелешок; по $3. М. Пролішко, С. Микелита, М. Вітяз; по $2: С. Котик, П. Федун, С. Сойка, П. Віяд, С. Бідус, К. Поліщак, Е. Стефанишин, А. Василишин, Й. Ярмолик, М. Савіцька, П. Коваль, А. Волик; по $1: М. Драгон, М. Лідоха, М. Нукай, Н. Хома, К. Гомик, П. Семчишин, Н. Н., Т. Паркин, А. Мілещук, П. Хіраш, Г. Кузьма, Б. Педручна, М. Лілевич, М. Меденська, Й. Ґалешовська; дрібними 50 ц. М. Довґело $1. Г. Ендруз $1. Г. Воробець $5. Тов. Дністер, від. 361 УНС, $553.17 (спис жертводавців пом. в Свободі 9/6/46). Від. 204 УНС $10.

Филаделфія, Па. „Карпато-Україна" $18. Жертвували по $5: Т. Ю. Свистун, А. Березницький; по $2: М. Дармограй, А. Дуда; по $1: І. Кіценюк, С. Бриндзей, П. Малиньовська, Р. Кісь. Укр. Громада в Норт Филаделфії $10. Й. Костів $2. Т. Кулка $5. К. Дуда $3.

Оборн, Н. Й. М. Ґалант, чл. вкладка $10.

Бронкс, Н. Й. Т. Долішний $10. А. Вітович $2.

Геркімер, Н. Й. А. Пташник $1.

Бруклин, Н. Й. По $10: Н. Н., П. і С. Натов, Н. Костомаха. С. Войтович $2. Громада з Бруклина $145: з пушок при вході до церкви $40; в гром. Цибрівських з поминків $21; на лісту зібрали $84. Жертвували: З забави Н. Цибрівський доручив $25; по $10: Т. Сорока, Ю. Ґабрик; по $5: П. Малицький (мол.), П. Пелех, І. Мудрик; по $2: Д. Скіцко, Г. Борбуляк, П. Слободян, Т. Бодак; по $1: П. Свідзінська, М. Сколозура, А. Побуш, Г. Білаш, М. Кіт, П. Дзох, П. Бобельник, П. Фодик, Г. Романчук, І. Савіцький, Н. Н., Г. Сидор, Г. Якимец, М. Хорко, М. Долгун, П. Шимко.

Могак, Н. Й. Г. Гайнецький $10.

Гемпстед, Н. Й. С. Пронкурч $5.

Дженіва, Н. Й. І. Крупчак $10.

Ґлендейл, Н. Й. А. Шарко $10.

Лакавана, Н. Й. М. Стецьків і О. Самардак сколєктували по домах $28. Жертвували по $5: О. Стецьків, С. Самардак, Ф. Спирка, І. Яруш; М. Віньковський $2; по $1: А. Мельник, П. Найда, В. Гринчишин, Г. Фляк, Р. Бараник, І. Біловус.

Ром, Н. Й. Укр. прав. церква св. О. Николая з каси на сироти $50; Сестр. Преч. Діви Марії з каси на сироти $50; Укр. Доп. Комітет в Ром зібрав $59.70. Жертвували: Л. Голят $5; В. Бих $3; по $2: Т. Гречкосій, С. Стурбин, Д. Оленюк, А. Москин, Н. Іванців, Г. Олійнюк, П. Кричковський, Т. Боднар; по $1: М. Механів, Й. Механів, Й. Новіцький, Н. Угорчак, Н. Черній, С. Юревич, Ф. Буркатинський, П. Загарчук, Ю. Городніцький, Т. Кернецький, В. Бучковський, А. Тейлор, І. Періґ, І. Сіслий, І. Федун, І. Фітсик, Н. Олійнюк, П. Заліпецький, А. Вакулик, Й. Яворський, З. Фітсик, В. Тимн, Н. Шудик, Губаль, Т. Романович, Т. Керніцька, М. Матвиєц, Д. Сотник, В. Симбурих, М. Кізлик, А. Максимчук, Й. Сохан; решта дрібними. (В. Бих, гол.; Г. Олійник, кас.; А. Голяк, секр.).

Рачестер, Н. Й. Г. Андрюз $10, Ґ. Лучишин $2.

Озон Парк, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200 УНС, з каси на спров. сиріт $25; члени зложили $41. А. Коцопій $1.

Сиракюз, Н. Й. В. Лаба на сироти $25.

Спрінґ Велі, Н. Й. А. Н. Томяк і Лубланеська з „кард парті". $150 (улаштовано з їх рамени).

Джанставн, Па. Укр. кат. парохія св. Ів. Хрестителя $20.72. Жертвували по $2: А. Ловлі, А. Ганик, М. Учев; по $1: М. Ботвел, Н. Кавчак, І. Гамонко, П. Свідерко; дрібними 50 ц. Від громадян зібрав Т. Волощук $25.25. По $5: А. Запола, Д. Катавчак; по $3: Р. Назарук, Т. Волощук; по $2: А. Дуда, Д. Макар; по $1: М. Хомяк, М. Сингел, М. Катинський, Г. Фетсик, А. Волощук; дрібними 25 ц.

Тама, В. Ва. М. Маґун $10.

Джесоп, Па. Е. Федірко $5.

Нюарк, Н. Дж. Укр. Тов. Тернопільщина на зборах $33. Жертвували: З каси Тов. $15; І. Тлумацький $5; по $1: І. Манківський, М. Павлусь, Д. Чорномаз, В. Борищук, П. Канарок, Й. Крук, Д. Хрущ, М. Коцап, Д. Коцап, Г. Махинько, П. Самун, П. Вівчаровський, І. Гарак.

Ансонія, Конн. Стейтова Організація стейту Конн. на сироти $150.

Акрон, О. На сироти, переслала М. Спорник, $88. Жертвували: Укр. З. Клюб $30; М. Спорник $25; по $5: К. Зепко, М. Александер, Т. Баран, Т. Мураль; по $3: С. Гарт, С. Цепко; Ф. Зепко $2; по $1: А. Лесняк, Ю. Зепко, І. Куцик, Т. Гантоз, С. Дудівка.

Кемден, Н. Дж. Й. Мазепа $10.

Ст. Клер, Па. Бр. Пресв. Богородиці, від. 9, на зборах $20. Жертвували: Бр. Пресв. Богор. з каси $10; по $1: П. Наратко, К. Порчік, А. Лаґуна, І. Дралущак, М. Ващук, І. Пелех, Й. Пінкасевич, Х. Калина, Н. Салак, А. Лаґуна. Р. Порчук, зложили члени з „Америки", $12.

Гемтремк, Міш. Союз Укр. Америки, від. 26, чл. вкладку $10. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 УНС, $10. По $5: Н. Ґорин, Н. Мосталір.

Дітройт, Міш. Н. Бодрук $6, Т. Олійник $2, П. Вишинський $1.

Дербі, Конн. М. Дадора $2.

Челтенгем, Па. Орг. Державного Відродження України на сироти $42.

Міямі, Фла. С. і Ю. Маїк з гостини для приятелів $150. (Спис жертводавців був поміщений у „Свободі" з 8/27/46).

Торонто, Онт. С. Баєр $1.

Ню Маркет, Онт. М. Коропецький $1.

Челмсфорд, Масс. С. Кіннал $25.

Маттапан, Масс. С. Бойко $2.

Нюарк, Н. Дж. Г. Сеґін $10. Г. Ґураль $15. Тов. Матерей і Дочок при презв. церкві $10. Д. Доя $10. І. Задорожний $5. Г. Ґураль, з похорону пок. В. Гладкого, (спис жертводавців пом. у „Свободі" 9/13/46) $20.

Ірвінґтон, Н. Дж. Е. Онищук $5, П. Сороколіт $2.

Шікаґо, Ілл. С. Литвин $2, Ю. Балінський $1.

Мейфілд, Па. Тов. св. Василія, від. 185, $10.

Бостон, Масс. П. Гриценко $10.

Пасейк, Н. Дж. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42 УНС., $10. Зложили: В. Балагуряк $3; М. Мельник $2; по $1: І. Калин, В. Безпалко, А. Ткачук; решта по 50 ц.

Н. Гакдон, Н. Дж. М. Яблонський $10.

Лонґ Айленд Ситі, Н. Дж. Й. Прийма $5.

Елізабет, Н. Дж. С. Закорчена $5.

Перт Амбой, Н. Дж. Сестр. Непор. Зачаття Пр. Д. М. при гр.-кат. церкві на сироти $222. З вигр. Сестр. $160; Сестр. св. Анни $25; по $10: Мол. Ют. Клюб, Хор Боян; М. Гладич $5; по $3: Р. Павук, З. Будняк; Р. Жилка $2. — К. Мисак $2, М. Макар $1; дрібними 50 ц. Збіркою занялися З. Булняк і К. Мисак. — Громада при укр. катол. церкві, збірка на скитальців, $230.

Найеґра Фалс, Н. Й. Збірка по хатах (збірку перевели І. Борак і М. Гупайло) $78. Жертвували по $5: І. Профета, Д. Кравчук, М. Гупайло, І. Стефітин, І. Гельковіч, І. Борак, І. Козар, І. Пуцак, К. Пуцак, Л. Дренджа, Т. Удуш, Я. Яцусь, А. Строкан; К. Діткуш $3; по $2: М. Боднар, А. Петрик, М. Шарск, І. Стецяк; по $1: Е. Готоляк, М. Громосяк.

Чесапік Ситі, Мд. І. Терешик $1.

Джюет Ситі, Конн. С. Головатий $5.

Лонґ Айленд Ситі, Н. Й. Орг. Родичів з каси $21.

Ню Йорк, Н. Й. Тов. Запор. Січ, від. 46, $65. Жертвували по $25: І. Маланчук, Тов. Зап. Січ; по $5: Е. Подольський, Н. Федекавський; по $2: Ю. Керчук, А. Григораш; М. Грегораш $1.

Балтімор, Мд. А. Чорній $2.

Ню Йорк, Н. Й. Ч. Лучка $5. Бр. св. Михаїла, від. 1 Провид., на спроваджений одної сироти $150. (С. Шиш, секр.). — По $1: І. Паливода, М. Гаврилюк, С. Зигайло.

Ню Гайд Парк, Л. Ай., Н. Й. М. Турко $5.

(Дальше буде).

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

КАЖЕ, ЩО ДЕМАКРАТИ БУДУТЬ ДАЛІ ГОРОЮ.—Спікер Палати Репрезентантів, Сем Рейборн, каже, що по виборах у листопаді демократи далі будуть у більшості, як у палаті репрезентантів, так і в сенаті.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую ПАЗІ СКАБАРА подр. СТЕЦКО, зі села Ляшки Зав., пов. Рудки. Маю для неї лист від Григорія Скабара. Хтоб о ній знав, або вона сама, нехай голоситься на адресу:
THEODOR BILOWUS,
Route 1, Prattsburg, N. Y.

АНАСТАЗІЯ НЕЦЬКО, зам. СОРОКА, зі села Заболотці, пов. Ярослав, пошукує свого рідного брата ІВАНА НЕЦЬКА, з тої самої місцевости. Виїхав до Канади в 1911 році. Перебував у Виніпеґу. Остання відомість від нього була в 1939 р. зо Злуч. Держав Америки. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу: Juan Soroka, Casa Gercia Fernandez, La Falda, Pr. Cordoba, Rep. Argentina.

ОЛЕКСА ТОМКІВ
з Ходачкова Малого, повіт Тернопіль
шукає
КАТЕРИНИ КУРІЦА,
з дому ТОМКІВ
Писати до:
TOMKIW ALEX
Lager, in Weyarn. Krs. Miesbach,
Team 188, Germany, Ob. Bayern,
American Zone

МАТКОВСЬКИЙ МИХАЙЛО пошукує свого стрийка МАТКОВСЬКОГО ВАСИЛЯ, який походить із села Комарник, повіт Турка. Останніми часами мав перебувати в Ню Йорку. Листи слати на адресу:
MYCHAJLO MATKOWSKYJ
Ukrainian Committee
D. P. Center, Alpenjager Kaserne
Wels, Upper Austria, U. S. A. Zone

МИХАЇЛ ШАРИЙ,
бувший фінансовий урядник у Кракові, а тепер на скитальщині, шукає свого сестрінка
СТЕПАНА ОПАЛЕНСЬКОГО
також
СЕМКА ПАВЛИКА І ПІДГІРНОГО,
усі з села Бушковичок, пов. Перемишль. Голоситись до:
ВАСИЛЬ ҐЕРИЧ,
129 2nd Ave., New York 3, N. Y.

Пошукую своеї тітки СТЕЦКО АННИ уродж. ГІРЧАК в Сяноку, Галичина, літ коло 60, гр.-катол. обряду. Тіточного брата СТЕЦКО ІВАНА, літ коло 30(уродж. в Злуч. Державах у 1937—1938 р., служив у Армії Злуч. Держав як охотник, також гр.-катол. обряду. Згадані мешкали в Ню Йорку. Відомости прошу подати до. SIRYJ MYCHAJLO, UNRRA Lager "Orlyk", Strub-Berchtesgaden, Germany, U. S. A. Zone.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли змінюєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

СПРАВЛЕННЯ

Д. К., Ню Йорк. У виказі жертв Української Організації Несення Негайної Помочі мають бути такі імена: Семен Ростецький $20, Анна Кершко $2, М. Ґайда $1.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. К., Ню Бритен, Конн. — Допис про діяльність Стейтової Організації, як і те, що вона скликує річний зїзд, помістимо, але оголошення дня, години і місця нарад належить до платних оголошень. Тому, якщо хочете, щоб це було проголошене, просимо надіслати до адміністрації платне оголошення. Це так практикується з усіми. Коли є платне оголошення, то ми тоді додатково подаємо день і місце ще й в дописі. Оголошення, яких і так мало, є джерелом частини доходів. Коли б тих доходів не було, то не можливо було б покрити видатків „Свободи", як це ми недавно вияснили в статтях, як подавали причини, чому мусимо вести пресову кампанію.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ТАРЗАН, ч. 1473. Діяна слухає наказу.

Тоді він делікатно перескочив на більшу галузь.

Обнявши могутніми ногами галузь,

Тарзан витягнув рамена до Діяни і закликав: „Скоч!".

Повинуючися з довірям його наказові, Діяна скочила!